

PROVOCĂRILE PENTRU STATISTICA OFICIALĂ ÎN EPOCA GLOBALIZĂRII

Oleg CARA, dr., INCE

În epoca globalizării, fenomenele de natură social-economică, demografică, de mediu devin tot mai complexe și interdependente. Fiind sub presiunea cererii crescânde de date, statistica oficială, în calitatea sa de „bun public”, trebuie să se adapteze la schimbările ce au loc în societate și să se conformeze exigențelor sporite ale utilizatorilor față de informația de calitate. Aceasta, la rândul său, pune față de sistemul statistic național și cel global, sarcini majore de transformări esențiale în activitatea statisticii oficiale, precum și de comunicare cu partenerii din amonte și, în special, din avalul fluxului informațional – celor cărora le sunt destinate datele statistice.

În articol este prezentată viziunea autorului privind provocările majore pentru statistica oficială vizând satisfacerea mai bună a cerințelor informaționale ale utilizatorilor interni și externi în statistici de calitate, precum și transformarea informației statistice în cunoaștere, extinderea utilizării și creșterea utilității datelor statistice.

Cuvinte cheie: statistică oficială, calitate, comunicare, cultură statistică, integritate, modernizare.

Introducere. O condiție esențială a edificării, funcționării și dezvoltării unei societăți moderne, bazată pe cunoaștere, constituie gradul înalt de informare a comunității despre situația economică, socială, demografică și a mediului. Aceasta, la rândul său, presupune accesul liber la informația statistică de calitate, prin care statistica oferă bază sigură și necesară interpretărilor și analizelor economice și sociale.

Societățile democratice nu pot funcționa adecvat fără o bază solidă de date statistice fiabile și obiective. Monitorizarea rezultatelor deciziilor politice pe baza indicatorilor statistici devine o practică comună într-un număr tot mai mare de țări și la nivel internațional. Pe de o parte, factorii de decizie la nivel național și cel local, precum și reprezentanții cercurilor de afaceri au nevoie de statistici pentru a adopta decizii corecte. Pe de altă parte, publicul și mass-media au nevoie de statistici pentru a avea o imagine nestingherită a societății contemporane și a evalua performanța autorităților. Cetățenii au nevoie de statistică oficială pentru exercitarea drepturilor sale democratice. Încă marele Goethe a spus: „cifrele nu numai că guvernează lumea, ci ele arată cum lumea este guvernată”.

Statistica oficială reprezintă astăzi un „bun public”. În societatea modernă, informația statistică oficială este destinată și trebuie să fie pusă la dispoziția unui cerc larg de utilizatori – întregii societăți, în condiții de maximă transparență și imparțialitate, cu acces egal în termeni de volum, conținut, calitate și timp pentru toate categoriile de utilizatori [1].

Dezvoltarea culturii de "decizii bazate pe

CHALLENGES OF OFFICIAL STATISTICS IN THE GLOBALIZATION ERA

Oleg CARA, PhD, NIER

In the globalization era, the social, economic, demographic and environmental phenomena become more complex and interdependent. Official statistics, in its position of “public good”, are under the increased pressure of data needs. Thus, it should adapt itself to the changes taking place in the society and should comply with its increased demands for high quality information. On its turn, it imposes to both national and global statistical systems major tasks of structural changes in the activity of official statistics, as well as in the communication with its partners from the informational flow upstream, but particularly from its downstream – these being the target recipients of data.

The paper reflects the author's vision on the main activities needed to be fulfilled to better meet the information demands of users in quality statistics as well as on the major challenges and solutions regarding the transformation of statistical information into knowledge, ensuring the better use and usefulness of statistical data.

Key words: official statistics, quality, communication, statistical culture, integrity, modernization.

JEL Classification: C40, C81, E01, I25

Introduction. A prerequisite for building, operation and development of a modern society based on knowledge, is the high degree of community information about the economic, social, demographic and environmental state of arts. This one, on its turn, supposes free access to high quality statistical information, by means of which statistics provide a solid basis necessary for interpretation and for economic and social analyses.

Democratic societies do not function properly without a solid basis of reliable and objective statistics data. Monitoring policy outcomes through statistical indicators is a common practice in a growing number of countries and at international level. On the one hand, decision-makers at national level and local government and as well as representatives of business circles need statistics to take the right decisions. On the other hand, the public and media need statistics for an accurate picture of contemporary society and to evaluate the performance of public authorities. Citizens need more statistics than ever in order to exercise their democratic rights, participate in the public debate. The great writer Goethe said: “the figures are not only governing the world, but they are showing the way the world is governed”.

Official statistics is nowadays a “public good”. In contemporary society, official statistical information addresses and should be available to a wide range of users – to the whole society, under maximum transparency and impartiality conditions, with equal access of all user categories in terms of volume, content, quality and timeliness [1].

The development of a culture of "evidence-based

informație", deopotrivă cu transferarea adoptării unor decizii de la organele de stat către persoanele fizice și cu oportunitățile în creștere oferite în epoca globalizării, a stimulat sporirea fără precedent a cererii pentru statistici de către societate.

1. Provocări privind măsurarea statistică a noilor aspecte în epoca globalizării

În epoca globalizării, fenomenele de natură social-economică, demografică, de mediu devin tot mai complexe, interdependente, atât în plan național, cât și internațional. Astfel, atât „piața informațională”, cât și „statistica oficială” în calitatea sa de „bun public” se află sub presiunea cererii crescânde de date, confruntându-se cu provocări majore [5].

Globalizarea generează provocări, ce trebuie asumate de statistică în materie de concepte, metode, dar și de standardizare de proceduri, procese de producție, concretizate în produse și servicii statistice noi. Impactul globalizării este resimțit în domeniile economic, social și de mediu, ceea ce impune revizuirea unora din conceptele statistice.

Multe aspecte ale bunăstării nu mai pot fi cuantificate numai cu ajutorul PIB-ului și, deși există o corelație strânsă între PIB și bunăstare, indicatorul în forma actuală nu poate exprima un conținut real al bunăstării, care este determinat nu doar de dimensiunea economică, dar și cea socială, a mediului etc. Este o realitate necesitatea de a îmbunătăți indicatorii și datele care vin în completarea PIB-ului, pentru a exprima progresul înregistrat în toate aspectele ce țin de bunăstare (sănătate, protecția mediului etc.). Este necesară elaborarea unui cadru metodologic și operațional adecvat abordării integrale a problemei în cauză.

Cunoașterea a devenit o forță motrice pentru schimbările în societate și influențează toate aspectele vieții umane. Sarcina statisticii este de a conceptualiza, înregistra și, în cele din urmă, de a descrie multiplele fațete ale cunoașterii în formă statistică: producerea cunoștințelor, acumularea, evaluarea, stocarea, utilizarea, transformarea acestora în inovare. În strânsă legătură cu cunoașterea se află comunicarea, care s-a schimbat considerabil din punct de vedere al modului, conținutului și a sferei de cuprindere. Astfel, este necesară dezvoltarea statisticilor privind cercetarea, dezvoltarea și inovarea, educația și instruirea etc.

Schimbările climatice și protejarea resurselor naturale fac subiectul unor intense discuții la nivel mondial. Agenda politică face referire la poluare, în special cu privire la emisiile gazelor cu efect de seră, la consumul de energie ce trebuie eficientizat, biodiversitatea și conservarea resurselor biologice etc. Conturile economice și de mediu integrate, completate cu conturi specifice precum cele pentru apă, transport, agricultură etc. oferă un cadru performant pentru abordarea holistică a aspectelor privind mediul, a evoluției economice și sociale. Conturile de mediu furnizează date prin care se cuantifică contribuția principală a resurselor naturale la dezvoltarea economiei, bunăstare și costurile impuse de poluare sau degradarea resurselor.

2. Provocări ce țin de transformarea statisticilor în cunoaștere și promovarea culturii statistice

decision making", together with the transfer of some decisions from the state to individuals and the growing opportunities created by globalization, has stimulated an unprecedented growth in the demand for statistics by individuals.

1. Challenges related to the statistical measurement of new issues in the globalization era

In the globalization era, the social, economic, demographic and environmental phenomena become more complex and interdependent, both at national and international level. Thus, both the “information market” and the “official statistics” in its position of “public good” are under the increased pressure of data needs, facing major challenges [5].

Globalization generates new challenges that should be assumed by statistics in terms of concepts, methods and standardization of procedures and production processes, materialized in new statistical products and services. The globalization impact is felt in all the economic, social and environmental fields, therefore imposing the review of some statistical concepts.

Many of welfare issues can no longer be quantified solely by GDP and, although a strong correlation between GDP and welfare exists, the indicator in its current form cannot express a real content of welfare, entailed not only by the economic dimension, but by the social and environmental dimensions as well. The need for improving the indicators and data complementing GDP is a reality, in view to express the progress achieved in all issues related to welfare (health, environment protection, etc.). The drawing up of appropriate methodological and operational frameworks for an integrated approach of this matter is necessary.

Knowledge became a driving force for changes at society level and influences all the human life aspects. Statistics task is to conceptualize, record and finally describe the multiple sides of knowledge in statistical form: knowledge generation, accumulation, assessment, storage and use, as well as its change into innovation. Communication is closely related to knowledge and faced substantial changes from the standpoint of its content and coverage. Therefore, statistics on research, development and innovation, on education and training should be further developed.

The climate changes and natural resources protection are subject to intensive debates at world level. The political agenda includes issues related to pollution, particularly with respect to greenhouse emissions, to energy consumption, which should be rendered efficient, to bio-diversity and biological resources preservation, etc. The integrate economic and environmental accounts, completed with specific accounts related to water, transport and agriculture, etc. provide for an ideal framework for the holistic approach of issues dealing with environment, the economic and social evolution. The environmental accounts provide data quantifying the substantial contribution of natural resources to economic development and welfare, pointing out, the costs associated to pollution or resources depletion.

2. Challenges on transformation of statistics into

Însă producerea de date necesare constituie doar o latură a problemei. După cum a relatat Alfred Einstein, "informația nu înseamnă cunoaștere". Informațiile statistice nu au vorbit niciodată de la sine. Dimpotrivă, pentru mulți dintre utilizatori ele reprezintă fenomene cu un înalt grad de abstractizare. Cu cât informația statistică oficială furnizată de instituțiile de statistică, dar și de alți actori pe "piața informațională" este mai nouă, mai sofisticată, complexă și mai diversificată, cu atât mai complicată pentru utilizatori devine identificarea informației potrivite și evaluarea calității acesteia. Deci, în pofida excesului (în creștere continuă) de informație, prin care utilizatorului obișnuit îi vine tot mai greu de navigat, se creează impresia nesatisfacerii cerințelor consumatorilor de statistici de calitate.

Asimetria dintre informație și cunoaștere sau înțelegere a informației constituie o problemă a întregii societăți. Astfel, devine crucială necesitatea explicării rezultatelor cercetărilor/calculului statistice, dar și a aspectelor metodologice ce țin de producerea și diseminarea datelor. Înțelegerea, percepția asupra calității informațiilor statistice, încrederea în statistica oficială, precum și gradul de utilizare a datelor sunt strâns legate între ele.

Apare marea provocare pentru statisticieni de a contribui activ la transformarea statisticilor în cunoștințe și decizii, urmare a unei transparențe mai mari a informației statistice, explicării datelor, analizei, încadrării acestora în contextul potrivit, de o manieră clară, pe înțelesul consumatorilor. Statistica se cere a fi furnizată în forma și modul, care asigură accesul facil și adecvat, cunoașterea, înțelegerea și utilizarea datelor statistice de un cerc larg de utilizatori.

Utilitatea și utilizarea statisticilor oficiale depinde de credibilitatea acestora și a activității Oficiilor Naționale de Statistică (ONS), în ansamblu. Astfel, este important, ca în scopul producerii statisticilor de calitate înaltă și a comunicării cu utilizatorii, să se promoveze educația și cultura statistică, ca piloni de bază ai utilizării la scară înaltă a statisticilor în beneficiul cetățenilor și societății – sarcină majoră a instituțiilor statistice naționale și internaționale.

Pentru a face față provocării privind evoluția statisticilor de la calitatea exclusivă de "furnizor de informație" la "promotor al cunoașterii", sunt necesare transformări esențiale în activitatea de producție și diseminare a statisticilor, prin abordări noi, inovative în munca statisticienilor [4]. Aceasta, la rândul ei, cere gândire creativă, reorientarea resurselor, o bună comunicare și cooperare cu partenerii, obținerea de noi abilități, transformări instituționale și o mai bună integrare în cadrul sistemului național și cel internațional de statistică.

În contextul celor menționate, este importantă promovarea educației și culturii statistice, stimularea atitudinii științifice, creativității, curajului și comunicării la toate nivelurile, devenirea și recunoașterea instituțiilor de statistică ca parte a "industrii cunoașterii" și nu în special a sectorului public birocratic, maximizarea comunicării directe cu utilizatorii finali, utilizând noi instrumente TIC și permanentizarea dialogului cu mass-media a modalității în care aceasta interpretează și diseminează datele oficiale.

O cultură statistică, promovată de instituțiile naționale de statistică în rândurile publicului larg cu privire la elementele

knowledge and promotion of statistical culture

However, producing the right data is only one side of the story. According to Alfred Einstein, "information is not knowledge". Statistical information has never stand to reason. On the contrary, for many users these represent highly abstract phenomena. The more new, sophisticated, complex and diversified is the official statistical information provided by the statistical institutions and by other actors from "information market", the more complicated it becomes for users to identify the appropriate information and to assess its quality. Thus, despite the (continuously expanding) information excess, where the common user faces an increasingly difficult navigation, it creates the feeling of not meeting the real user requirements for high quality statistics.

The asymmetry between information and knowledge or understanding of this information is a problem of the whole society. Thus, the necessity of explaining not only the results of statistical surveys/compilations, but of the methodological issues related to statistics production and dissemination as well, becomes crucial. The understanding, the perception of statistical information quality, the trust in official statistics, as well as the data use degree, are closely interrelated.

Thus, the statisticians face the challenge of actively contributing to statistics transformation into knowledge and decisions, as consequence of increased transparency of statistical information, of data explanation and analysis, of their framing into the appropriate context, in a clear manner, easily understandable for the users. Statistics should be provided in a way and manner that is ensuring the user-friendly and adequate access, the knowledge, the understanding and the use of statistical data by all the users.

The official statistics usefulness and use depends on the credibility reliability of these data, as well as of the activity of national statistical offices (NSO) as a whole. Thus, in view to produce high quality statistics and to communicate with users, the promotion of statistical literacy and culture, as basic pillars of statistics use in the benefit of citizens and of the society is highly important and constitutes a major task of the national and international statistical institutions.

In view to cope with the challenge of statistics evolution from the exclusive position of "information provider" to the one of "knowledge builder" fundamental changes in the activity of statistics production and dissemination are necessary, through new, innovative approaches within the statisticians' work [4]. On its turn, it requires a creative thinking, resources reorientation, a sound communication and cooperation with partners, acquiring new abilities, institutional changes and a better integration within the national and international statistical systems.

In the above mentioned context, importance is given to the promotion of statistical literacy and culture, to the stimulation of scientific approach, to creativity, commitment and communication at all levels, to the recognition of statistical institutions as part of "knowledge industry" and not as part of bureaucracy, to the maximization of communication with final users, by using new ICTs and by rendering a permanent nature to the

statistice ar putea conduce la reducerea neînțelegerilor și creșterea capacității de a pătrunde cu discernământ și obiectivitate în sensul informațiilor statistice, a analiza și utiliza datele oferite publicului. Aceasta va permite statisticii să fie mai relevantă și mai utilă.

Pentru identificarea metodelor celor mai potrivite de furnizare a informației statistice, dar și a setului de indicatori relevanți este primordială stabilirea unei comunicări bune, permanente dintre autoritatea statistică și utilizatorii de statistici oficiale. Oferirea serviciilor statistice de calitate, într-un mod transparent, predictibil, cu informarea adecvată, în termeni rezonabili despre conținutul, termenele și modul de diseminare a informației statistice, precum și obținerea feed-back-ului de la utilizatori constituie elementul cheie al asigurării diseminării conforme a statisticii oficiale.

Se cere implicarea mai activă a instituțiilor de cercetare și de învățământ, organizațiilor neguvernamentale etc. în utilizarea și diseminarea repetată a informației statistice. Este necesară îmbunătățirea produselor statistice, ”apropierea” acestora de necesitățile și interesele utilizatorilor, cu oportunități pentru crearea ”informației personale”, precum și plasarea accentului asupra datelor detaliate în profil regional etc.

Statistica, astfel, trebuie să se adapteze la condițiile ”societății erudite”. Totodată, aceasta pune față de sistemul statistic național sarcini majore de transformări esențiale în activitatea de producție și diseminare a statisticii oficiale, precum și de îmbunătățire a cooperării cu partenerii, în special cu utilizatorii și furnizorii de informație.

3. Abordarea integratoare a statisticii oficiale ca răspuns la provocări

Pentru a face față sarcinilor informaționale crescânde, de o manieră eficientă, se impune necesitatea *integrării conceptuale* a domeniilor statistice, la nivelul surselor de date și al instrumentelor statistice, o *abordare holistică* a statisticii [2].

Evident, instituțiile de statistică oficială se confruntă cu restricții financiare, de personal și de evitare a sarcinii de răspuns exagerate asupra respondenților, fapt ce impune necesitatea prioritizării elaborării produselor statistice, precum și eficientizarea activității statistice în ansamblu. Drept, că, circumstanțele noi, ce țin de evoluția tehnologiilor informaționale și de comunicații (TIC) favorizează transformările vitale ale statisticii oficiale [3].

Sistemul Statistic European (SSE) deja s-a angajat activ în procesul de a răspunde la provocările dictate de satisfacerea cererii informaționale crescânde ale societății contemporane, de o manieră eficientă, în conformitate cu Codul de Bune Practici al Statisticilor Europene. Astfel, sunt așteptate schimbări revoluționare, de mare anvergură, de conținut și de formă, ale Sistemului European actual. Modernizarea SSE se va baza pe abordarea integratoare, holistică a statisticii.

Ca rezultat, datele colectate în cadrul cercetărilor statistice, dar și din sursele de date administrative deținute de instituții, din sistemele contabile ale entităților vor fi utilizate în scopuri statistice pentru calcularea diversilor indicatori statistici, sporind eficiența utilizării datelor. Vor fi explorate posibilitățile de utilizare a unor informații parțiale,

dialogue with media, in view to improve the way it interprets and disseminates official data.

A statistical culture, promoted by the national statistical institutions among the large public should lead to a diminution of misunderstandings and to an increased capability of properly catching the significance and meaning of statistical information, of analysing and using the data provided to the public. This would allow statistics to become more relevant and useful.

In view to identify the most appropriate methods of providing statistical information, as well as the core set of relevant indicators, the setting up of a sound and permanent communication between the statistical authority and the statistical data users is crucial. Supplying quality statistical services, in a transparent and predictable manner, with an adequate debriefing of information regarding the content, deadlines and dissemination ways, with obtaining the users feedback represent the key element for ensuring the appropriate dissemination of official statistics.

The involvement of research and educational institutions, non-governmental organizations, etc. through repeated use and dissemination of statistical information is required. There is a necessity to improve statistical products to meet user's needs and interests, with the opportunities for the compilation of "personalized information", as well as of putting the stress on detailed data at regional level, etc.

Statistics should adapt to the conditions of a "knowledge society". At the same time, the national statistical system should cope with essential changes in the activity of official statistics production and dissemination, strengthening the cooperation with its partners, especially with data users.

3. The integrated approach of official statistics as response to challenges

In view to cope with the increasing information requirements, in an effective manner, the *conceptual integration* of statistical fields is necessary, at data sources and statistical tools levels, which presume a *holistic approach* of statistics [2].

Obviously, the official statistical institutions are facing financial and staff constraints, as well as the problem of excessive response burden on respondents, which imposes the need of prioritizing the development of statistical products and the efficiency of the overall statistical work. However, the development of information and communication technologies (ICT) development facilitates the vital transformation in official statistics [3].

The European Statistical System (ESS) is already actively engaged in the process of reacting to the challenges entailed by the increasing informational needs of modern society, in an efficient manner complying with the European Statistics Code of Practice. Thus, revolutionary, large-scale changes of the current European Statistical System are expected in terms of content and form. The ESS modernisation would be based on the integrated, holistic approach of statistics.

As consequence, the data collected both from statistical surveys and from administrative sources managed by

pe baza tehnicilor de modelare.

Abordarea integratoare a statisticii – posibilitatea de a relaționa informațiile despre un anumit fenomen, dar care provin din domenii diferite (de exemplu, date despre activitatea întreprinderilor mici și mijlocii sau cele despre salarizare și ocupare etc.), va extinde sfera de cuprindere a statisticii și, prin urmare, va mări capacitatea de a răspunde la o gamă mai largă de cerințe ale utilizatorilor, de o manieră mai flexibilă. Abordarea holistică a statisticii este deosebit de relevantă în speță în domenii în care se manifesta fenomene complexe, deci și atunci când se pune problema măsurării aspectelor globalizării [5].

Totodată, există provocări considerabile, atât de natură tehnică, cât și metodologică ce țin de modernizarea sistemului statistic, care solicită eforturi susținute și o creștere a eficienței managementului. Sunt mari așteptările ce țin de re-inginerul arhitecturii sistemului informatic statistic, care presupune trecerea de la modelul tradițional de elaborare a statisticilor de tipul “furnalului” la unul “holistic”. Potrivit modelului “furnalului”, fiecare produs statistic în parte (împreună cu sistemul respectiv de producție) corespunde unui anumit domeniu al statisticii. Respectiv, întregul proces de producție de la proiectarea anchetei până la colectarea datelor și de la prelucrare la diseminare se desfășoară independent de celelalte domenii statistice, și fiecare are proprii furnizori de date și grupuri de utilizatori. Astfel, modelul “furnalului”:

- pune o sarcină grea asupra respondenților cărora li se cere, în mod regulat, aceeași informație de mai multe ori având în vedere colectarea datelor din diferite domenii, realizată într-o manieră independentă și necoordonată,

- nu este bine adaptat pentru a colecta date referitoare la fenomene care acoperă dimensiuni multiple, precum globalizarea sau schimbările climatice,

- cu procesul de producție respectiv este inefficient și costisitor, deoarece nu apelează la aplicarea soluțiilor standardizate, în primul rând, de colectare și procesare a informației,

- limitează posibilitatea obținerii unor produse statistice referitoare la diverse domenii statistice bine corelate, și, ca efect, credibile și utile pentru utilizatorii de statistici oficiale.

În acest sens, va trebui investigat modul în care informațiile din diverse surse pot fi exploatate în diverse scopuri, de exemplu eliminând diferențele metodologice, uniformizând clasificările statistice etc.

Modelul integrat presupune utilizarea extinsă a datelor colectate în scopuri ne statistice de către autorități, precum datele fiscale, cele privind salarizarea și achitarea contribuțiilor sociale, privind piața forței de muncă etc. Avantaje evidente pot fi obținute prin (re)folosirea în scopuri statistice a datelor administrative, precum și a informației din alte surse externe, ca de exemplu a datelor generate de sistemele contabile ale întreprinderilor. Este nevoie de eforturi care să garanteze calitatea datelor, deoarece frecvent datele din sursele externe (ne statistice) nu sunt disponibile în forma cerută de statistica oficială.

Este crucială dezvoltarea sistemului de management al calității statistice, conform recomandărilor și bunelor

various institutions, as well as from the bookkeeping systems of entities are to be used for statistical purposes, in view to compile statistical indicators, thus increasing the data effectiveness. Modelling techniques will be used in view to explore the opportunities of using partial data.

The integrated approach of statistics – the possibility of setting up relationships between various information dealing with a certain phenomenon, but taken over from different fields (for example, data on small and medium enterprises activity or those related to salaries and employment, etc.), is supposed to expand statistics coverage, improving in this way the capability of meeting a wider range of users needs, in a more flexible manner. Holistic approach to statistics is especially relevant for areas with complex phenomena, and therefore when it comes to measure globalization issues [5].

However, there are considerable challenges, technical as well as methodological, related to modernization of statistical system, which requires sustained efforts and increase management efficiency. There are high expectations from re-engineering of statistical business architecture, which involves switching from the traditional “stovepipe” model of statistics production to a “holistic” one. Under the “stovepipe” model, each statistical product (together with the related production system) corresponds to a particular field of statistics. Respectively, the entire production process from the design of the survey to data collection and from processing to dissemination occurs independently of the other statistical fields, and each has its own data providers and user groups. Thus, the “stovepipe” model:

- puts a heavy burden on the respondents, who are regularly asked for the same information several times with a view to collecting data in different fields, a process conducted in an independent and uncoordinated manner,

- is not well adapted to collect data on phenomena that cover multiple dimensions, such as globalisation or climate change,

- with the related production process is inefficient and costly, because it does not use standardisation, first of all when collecting and processing the information,

- limits the possibility to obtain well correlated statistical products related to different statistical fields and, as a result, trustful and useful statistics for users.

In this regard, we have to investigate how information from different sources can be exploited for various purposes, for example eliminating methodological differences, equalize statistical classifications, etc.

The integrated model supposes the extensive use of data collected by authorities for statistical purposes, such as fiscal data, data on salaries and social contributions, data related to labour market, etc. Obvious advantages could be obtained by (re)using administrative data for statistical purposes, as well as from using other outsourcing information, such as, for instance, data generated by the bookkeeping systems of enterprises. Efforts are still necessary in order to ensure data quality since, in many cases, outsourcing information (data taken over from non-statistical sources) is not available in the format required by official statistics.

practici europene, care va contribui, la alinierea statisticilor naționale la standardele de calitate ale Uniunii Europene (UE), favorizând credibilitatea și utilitatea datelor statistice.

Abordarea integratoare presupune de asemenea o mai bună coordonare și colaborare în cadrul sistemului statistic național și îmbunătățirea cooperării la nivel internațional, în primul rând cel european.

4. Din experiența Biroului Național de Statistică privind răspunsul la provocările în societatea modernă

Este de menționat experiența Biroului Național de Statistică (BNS) din Republica Moldova privind extinderea accesului utilizatorilor la fondul național de date statistice, prin punerea în aplicare a unor instrumente moderne de diseminare cum sunt: *banca de date PX Web* – noua soluție de diseminare pe baza aplicației PC – Axis, lansată în anul 2010; *calculatorul indicelui prețurilor de consum (inflației)* și *cel al speranței de viață; piramida animată a populației; hărțile animate* cu importanți indicatori demografici și sociali; *graficele animate* în domeniul forței de muncă, care contribuie la apropierea statisticilor de utilizatori.

O realizare importantă pentru promovarea cunoașterii indicatorilor, metodelor și metodologiilor aplicate în statistica oficială întru mai buna utilizare a acestora de către publicul larg o constituie elaborarea *metadatelor statistice de referință*, lansate de BNS în anul 2008.

Implementarea, pe plan național, a unor asemenea lucrări statistice importante ca *integrarea rețelelor cercetărilor gospodăriilor casnice* (Anchetei Forței de Muncă, Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice), *implementarea Cercetării Integrate pe Termen Scurt a întreprinderilor/entităților* etc. constituie exemple elocvente privind procesele de modernizare și integrare în statistica Republicii Moldova, de îmbunătățire a corelării statisticilor și eficientizare a activității instituției statistice, cu impact pozitiv și în contextul micșorării sarcinii informaționale asupra respondenților. Însă acest proces benefic atât pentru utilizatorii, cât și furnizorii și producătorii statisticilor oficiale, care este la început de cale, necesită a fi susținut și promovat consecvent în continuare.

Concluzii. Statistica oficială trebuie să se adapteze la condițiile “societății erudite”. Astfel, sunt necesare schimbări radicale în modul de gândire, de concepere și de operaționalizare a fluxurilor informaționale de către instituțiile de statistică, inclusiv în Republica Moldova. Totodată, aceasta pune față de sistemul statistic național sarcini majore de transformări esențiale în activitatea de producție, diseminare a statisticilor oficiale, precum și de îmbunătățire a comunicării și cooperării cu partenerii, în special cu utilizatorii și furnizorii de informație.

A apărut necesitatea stringentă de a face o revizuire substanțială a întregului sistem statistic, cu scopul de a îmbunătăți coerența sistemului de cercetări statistice, schimbarea de la abordarea tradițională, a realizării cercetărilor de tip „furnal” la un sistem integrat, creșterea eficienței activității statistice, îmbunătățirea calității datelor diseminate, și reducerea sarcinii de răspuns. Modernizarea sistemului statistic necesită re-inginerul arhitecturii tehnologiilor informaționale, punerea accentului pe

The statistical quality management system should be further developed, in line with the European recommendations and best practices. This, in its turn, will contribute to national statistics compliance with the European Union (EU) quality standards and would favor statistics credibility and usefulness.

Meantime, the integrated approach also supposes a better coordination and collaboration within the national statistical system and the improvement of cooperation at international level, primarily at European level.

4. The experience of the National Bureau of Statistics on the response to challenges in modern society

It is noteworthy the experience of the National Bureau of Statistics (NBS) of the Republic of Moldova on the extension of the user access to national fund of statistical data based on the implementation of modern dissemination tools of such as: *datbank PX Web* – a dissemination solution based on the PC – Axis, launched in 2010; *consumer price index (inflation) calculator* and that of *life expectancy; animated population pyramid; animated maps* with key demographic and social indicators; *animated graphs* in labour force statistics field, which contribute to meeting better statistics users requirements.

An important achievement for promoting knowledge of indicators, methods and methodologies applied in official statistics for their better use by large society is the development of *reference metadata* launched by NBS in 2008.

The implementation at national level of such important statistical works as development of the *integrated network for household surveys* (Labour Force Survey, Household Budget Survey), implementation of the *Integrated Short-Term Business Survey*, etc. constitutes relevant examples of the processes of modernization and integration in Moldovan statistics, as well as of the improvement of correlation of data and of the efficiency of statistical activity, with positive impact in the context of reducing the information burden on respondents too. However, this process, which is beneficial for data users, as well as for suppliers and producers of official statistics, is at the beginning of the pathway and need to be further supported and promoted to ensure its sustainability.

Conclusions. Official statistics should be adapted to the new environment of “knowledge society”. Thus, the need for radical changes is obvious in the way of designing as well as of management of information flows by statistical institutions, including from the Republic of Moldova. This, in its turn, requires from national statistical system major transformations in the activity of production and dissemination of official statistics, as well as to ensure good communication and cooperation with partners, especially with data users and providers.

A strong need appeared to make a substantial revision of the whole statistical system with the aim to improve interrelations between individual surveys, change from the traditional “stovepipe” survey approach to an integrated system, increase efficiency of statistical activity, improve the quality of disseminated data and reduce response burden. The modernization of statistical system requires re-engineering of statistical business architecture, focusing

colectarea electronică a datelor statistice, extinderea utilizării în scopuri statistice a surselor administrative de date, preluarea directă a datelor statistice primare din sistemele de evidență contabilă a întreprinderilor, implementarea pe scară largă a metodelor de sondaj.

Totodată, funcțiile statisticii în epoca globalizării nu se limitează doar la producerea și diseminarea informației de calitate. Apare provocarea majoră pentru statisticieni de a contribui activ la transformarea statisticilor în cunoaștere și pe această bază în decizii, printr-o mai mare transparență a informației statistice, explicarea datelor, analiza, încadrarea acestora în contextul potrivit, de o manieră clară, pe înțelesul consumatorilor. Statistica se cere a fi oferită în modul, care asigură accesul facil și adecvat, cunoașterea, înțelegerea și utilizarea de către un cerc larg de utilizatori.

on electronic collection of statistical data, expanding the use of administrative data sources for statistical purposes, direct use of primary statistical data from the enterprises accounting systems, and large-scale implementation of sample methods.

Furthermore, the statistics functions in globalization era are not limited to high quality information production and dissemination. The major task of statisticians is to actively contribute to the transformation of statistics into knowledge and, on this basis, into decisions, through an increased transparency of statistical information, data explanation and analysis and their better framing into the appropriate context in a clear manner, easily understandable. Statistics should be provided in such a way as to ensure user-friendly and adequate access, knowledge and actual use by a wide range of users.

Referințe bibliografice/References

1. BRÜNGGER, H. Dissemination of Official Statistics in an Environment of Information Overload. In: Statistics in transition. Warsaw, 2003, vol. 6, no 3, pp. 341-352.
2. Decision on a Programme for the Modernisation of European Enterprises and Trade Statistics (MEETS): no. 1297 16 december 2008. In: Official journal of the European Union. 2008, 19 december [accesat 2 noiembrie 2013]. Disponibil: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:340:0076:0082:EN:PDF>
3. FISHER, J. A statistical system for future generations. In: Conference on Modern Statistics for Modern Society, 6-7 december 2007. Luxembourg, 2008, pp. 23-43. ISBN 978-92-79-07841-5 [accesat 2 noiembrie 2013]. Disponibil: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-RA-08-004/EN/KS-RA-08-004-EN.PDF
4. GIOVANNINI, E. Statistics and Politics in a "Knowledge Society" [accesat 2 noiembrie 2013]. Disponibil: <http://www.oecd.org/site/progresskorea/41330877.pdf>
5. VOINEAGU, V., CARA, O., DUMITRESCU, I. Statistica oficială în societatea modernă. In: Revista Română de Statistică. 2010, nr. 10, pp. 20-28.

Recomandat spre publicare: 18.01.2014